

15 september 1975

MARINE INLICHTINGDIENST

INLICHTINGENRAPPORT

no. 8/75

1 augustus - 31 augustus 1975

OPMERKINGEN

1. Indien geadresseerden ten behoeve van de onder hun commando gestelde eenheden en/of opleidingen gebruik wensen te maken van gegevens die in dit rapport zijn verwerkt, dient met die gegevens de nodige voorzichtigheid te worden betracht.
2. In geen geval mag over de gegevens van dit rapport melding worden gemaakt tegenover niet-leden van de Nederlandse Krijgsmacht.
3. In het geval dat in dit rapport verwerkte gegevens door een geadresseerde zijn verwerkt in een cursus, waaraan tevens buitenlandse officieren deelnemen, dient tenzake kontakt te worden opgenomen met hoofd MARID c.q. SOI-CAMMID.
4. De geadresseerden dienen slechts zes opeenvolgend gedateerde uitgaven aan te houden. Bij ontvangst van een zevende dient de oudste uitgave te worden vernietigd onder indiening van een proces-verbaal aan het hoofd MARID.
5. Indien een geadresseerde één of meer uitgaven wenst aan te houden dient hij dat schriftelijk mede te delen aan het hoofd MARID.

80 = ordner
 81 = AWK C
 82 = IA II
 13/5/76 83 d/HID B vern.
 84 = III - vern.
 85 = H/II/IV - vern. 9/12
 86 = IA 31 - vern.
 87 = IA 12/20/40 vern.
 88 = HVX - vern. 19/12
 89 = I d - I c - I d - H: vern.
 90 = III - vern.

DISTRIBUTIELIJST

MINDEF/VVCS
 d/ CHEF STAF (KM) IKG

CMS tevens voor: PLV CMS
 PLV CMS(L)
 CHEF KAB. CMS-BDZ

SC1MS tevens voor: HBUORG
 HBUPLANNEN

ex.nr.
 ter visie 1 vern. 20/1
 2 vern. 13/3/77
 ter visie 3 vern. 11/11

HUBEDRIJFSVEIL/NBCD-ZAKEN ~~verwijderd door opzet. van vern.~~ 5 25/5/77
 d/ HBUVERB tevens ter visie SC2MS - 17/5/76 - 6 vern.
 d/ HBULU /HBUTAKTIEK - 3/2/76 - 7 vern.
 d/ HBUOPS - 3/6/76 - 8 vern.
 DIR. MARSTAFSCHOOL 9 vern. 16/7/77
 d/ VOP/HBUPLANPERS - 25/3/76 - 10 vern.
 d/ VOM tevens voor: HCOFINMAT - 13/4/76 11 t/m 13 vern.
 HBULEKTRON
 HWO
 d/ MARAT WASHINGTON - 24/8/76 - 14 vern.
 MARAT LONDEN 15 vern. 13/77
 d/ MARAT BONN - 16/7/76 - 16 vern.
 d/ MARAT PARIJS - 15/6/76 - 17 vern.
 d/ CKMARN - 30/7/76 - 18 vern.
 d/ CZMNA d.t.v. SOI 2 8/7/77 19 vern.

CZMNED d.t.v. HDGB

CZMNED/SOI 20 t/a
 CEKD 21
 CMLD 22
 CMM RIJNMOND 23
 CMM TEXEL 24
 CMM IJMOND 25
 CMM SCHELDE 26
 COZDNED 27
 ten behoeve van in dienst zijnde onderzeeboten 28 t/m 33
 CMDNED 34
 CFREGRON 35
 HVBS d/ HDGB - 28/9/77 vern. 36 t/a vern.
 CNAVGIS 37
 CMARKAZ ERFPRINS 38 en 39
 HOZBTBS 40
 HANTAK d/ HDGB - 10/2/77 - 41 vern.
 CMVKV d.t.v. OI d/ HDGB - 21/2/78 { 42 t/a vern.
 CMVKK tevens voor CVSQ 43 en 44
 ten behoeve van de daarvoor in aanmerking 45
 komende schepen 46 t/m 68
 CMBFLOT 1 69
 CMBFLOT 3 70
 CVSQ 320 71
 d/ CVSQ 321 - 2/7/76 - 72 vern.
 CVSQ 2 73
 CVSQ 860 74
 VOKIM 75
 d/ COORD. INL/VEILIGHEIDSDIENSTEN - 12/4/77 - 76 vern.
 d/ HLAMID - 4/12/75 - 77 vern.
 d/ HLUID - 13/4/76 - 78 vern.
 d/ HPMV - 9/6/76 - 79 vern.
 BU INL 80 t/m 88

24/12/76 door via 24 B vernietigd en 21 t/m 35 - 37 t/m 40 - 43 t/m 47

INLICHTINGENRAPPORT nr. 8/75

1 augustus - 31 augustus 1975

<u>INHOUDSOPGAVE</u>		<u>blz.</u>
DISTRIBUTIELIJST		i
INHOUDSOPGAVE		ii
EVALUATIE DER INLICHTINGEN		iii
<u>HOOFDSTUK 1 - DIVERSE ONDERWERPEN</u>		
[REDACTED] - DE SOVJET-ORGANISATIE VOOR MILITAIRE R&D (VOOR ZOVER VAN INTERESSE VOOR DE KONINKLIJKE MARINE)		1 - 5
[REDACTED] - [REDACTED]		6 - 9
[REDACTED] - [REDACTED]		10 - 13
[REDACTED] - NIEUWE ONTWIKKELINGEN BIJ DE SOVJET MARINE EN SOVJET KOOPVAARDIJ		14 - 18
[REDACTED] - LEVERANTIES VAN SOVJET MARINEMATERIEEL AAN HET BUITENLAND		19
<u>HOOFDSTUK 2 - SOVJET MARITIEME AKTIVITEITEN</u>		
[REDACTED] - SOVJET NOORDELIJKE VLOOT EN DE ATLANTISCHE OCEAAN		20 - 21
[REDACTED] - DE OOSTZEE		21 - 22
[REDACTED] - HET SOVJET MIDDELLANDSE ZEE ESKADER		22
[REDACTED] - HET SOVJET VERBAND IN DE INDISCHE OCEAAN		23
<u>HOOFDSTUK 3 - KARAKTERISTIEKEN VAN SOVJET COMBATTANTEN EN HULPSCHEPEN</u>		
[REDACTED] - AGI PIAST - "NAVIGATOR"		25
[REDACTED] - SSGN PAPA-KLASSE NUCLEAIR VOORTGESTUWDE G.W. ONDERZEEBOOT		26

EVALUATIE DER INLICHTINGEN

Bij het evalueren (graderen) van de waarde van de ontvangen inlichtingen stelt men de betrouwbaarheid van de bron vast en bepaalt vervolgens de waarschijnlijke juistheid van het bericht zelf.

Reliability of the source

- A = completely reliable
- B = usually reliable
- C = fairly reliable
- D = not usually reliable
- E = unreliable
- F = reliability cannot be judged.

Accuracy of the information

- 1 = confirmed by other sources
- 2 = probable true
- 3 = possible true
- 4 = doubtfully true
- 5 = improbable true
- 6 = truth cannot be judged.

HOOFDSTUK 1

DIVERSE ONDERWERPEN

DE SOVJET-ORGANISATIE VOOR MILITAIRE R&D
(VOOR ZOVER VAN INTERESSE VOOR DE KONINKLIJKE MARINE)

1. Militaire R&D; Organisatie en Planning
 - a. De formulering van het militaire R&D beleid berust bij het Politburo van de Sovjet Unie en de Ministerraad. Er zijn aanwijzingen, dat een informeel raadgevend lichaam van hooggeplaatste militaire, politieke en wetenschappelijke autoriteiten assisteert bij het proces van besluitvorming. Ook wordt dit proces ondersteund door individuele deskundigen en verantwoordelijke ministeries en instanties voor op defensie georiënteerde industrieën, wetenschappen en opleidingen.
 - b. 9 ministeries vormen samen het "defensie-industrie complex". Het zijn de ministeries voor machinebouw, algemene machinebouw, "middelbare" machinebouw, zware machinebouw, defensie industrie, vliegtuig-industrie, scheepsbouwindustrie, radio-industrie en elektronika-industrie. Deze ministeries hebben de hoofdverantwoordelijkheid voor het uitvoeren van R&D in overeenstemming met specifieke militaire behoeften. Deze behoeften, die voortvloeien uit het algemene militaire beleid van de natie, kunnen ontstaan op verschillende niveaus binnen het ministerie van defensie maar meestal worden ze omschreven binnen de technische direktoraten en technische komité's van de krijgsmachtdelen.
 - c. Militaire R&D wordt geïnitieerd door de Ministerraad die prioriteiten vaststelt, verantwoordelijkheden aanwijst, tijdschema's vaststelt en middelen toewijst aan die ministeries die verantwoordelijk zijn voor een nieuw wapensysteem of voor een industrie die de algemene verantwoordelijkheid draagt voor de complete ontwikkelingsfase. De raad krijgt daarbij assistentie van het Staatsplanningskomité (GOSPLAN) voor de regeling en toewijzing van economische hulpbronnen. De controle op de uitvoering wordt uitgevoerd door een commissie van de raad, namelijk die voor Militair-Industriële Zaken.

2. Het Ministerie van Defensie (MO)

- a. Het Ministerie van Defensie is ondermeer verantwoordelijk voor de definiering van behoeften aan nieuwe wapensystemen en materieel voor de krijgsmachtdelen. Het doet alleen op bescheiden schaal zelf enige research, en kent een klein aantal organisaties voor beproevingen en evaluaties van het operationeel gebruik van militaire hardware.
- b. Daarnaast heeft ieder van de grond-, zee-, lucht-, raket- en luchtverdedigingsstrijdkrachten een Hoofddirektoraat dat, met zijn militair-technische comité's, verantwoordelijk is voor behoeften aan wapensystemen en de research, ontwikkeling en produktie van die systemen begeleidt bij de hoofdaannemer, te weten een der defensie-industrie ministeries.
- c. De militair-technische comité's, in het algemeen wetenschappelijke adviesgroepen zonder uitvoerende macht, stellen behoeften en prioriteiten vast en stellen aan militaire vertegenwoordigers voor om nieuwe produkten te onderzoeken, nieuwe wegen voor research in te slaan, plannen van research- en testfaciliteiten bij ministeries te coördineren, om enige administratieve zeggenschap over staatsbeproevingen van wapens en materialen uit te oefenen en waarschijnlijk om deel te hebben in beslissingen betreffende hoeveelheden bij de aanschaf van nieuwe artikelen.
- d. Aan de top van het systeem van technische comité's zetelt het Hoofd-Militair-Technisch Comité, dat ondergeschikt is aan de Generale Staf.
- e. De negen ministeries die het "defensie-industrie complex" vormen zijn ministeries voor de gehele USSR en daarom rechtstreeks verantwoording verschuldigd aan de Ministerraad. Maar het Ministerie van Defensie speelt een overheersende rol bij het toezicht op de produktie zowel ten aanzien van de beveiliging als van de kwaliteitskontrolle. De Akademie van Wetenschappen is een van de belangrijkste ondersteunende instelling op R&D-gebied.

3. Het "Defensie-Industrie Complex"

De 9 ministeries van het "defensie-industrie complex" hebben de navolgende werkterreinen:

/a. Ministerie van ...

- a. Ministerie van Machinebouw (MM)
Verantwoordelijkheden onbekend. Waarschijnlijk een deel van het ruimtevaartprogramma. Het is ingesteld in 1968.
- b. Ministerie van Algemene Machinebouw (MOM)
Verantwoordelijk voor R&D en productiebeheer van ondermeer ballistische projectielen en niet-terugkerende ruimtevaartuigen.
- c. Ministerie voor Middelbare Machinebouw (MSM)
Dit ministerie verzorgt het Sovjet atoomenergie programma.
- d. Ministerie voor Zware Machinebouw
Dit ministerie draagt waarschijnlijk de verantwoordelijkheid voor research, ontwerp, ontwikkeling en productie van marine voortstuwingssystemen in ondersteuning van het MSP (zie para 3. g.)
- e. Ministerie voor Defensie-industrie (MOP)
De belangrijkste functie van het MOP is de productie van wapens en munitie, ondermeer artillerie, tanks, pantservoertuigen, kleine wapens en hun munitie, explosieven, stuwstoffen en mogelijk een aantal tactische geleide projectielen. Het is ook verantwoordelijk voor de productie van optische apparatuur voor beide militaire en civiele gebruikers.
- f. Ministerie voor Vliegtuig-industrie (MAP)
De voornaamste verantwoordelijkheid van het MAP is de productie van vliegtuigen en vliegtuigonderdelen, zowel voor de krijgsmacht als voor de Aeroflot, waarbij geldt dat ieder civiel vliegtuig met slechts kleine wijzigingen geschikt gemaakt kan worden voor militair gebruik. Andere verantwoordelijkheden van het MAP zijn aerodynamische missiles, grond-lucht geleide projectielen en terugkerende ruimtevaartuigen. Er is reden aan te nemen dat het MAP ook de verantwoordelijkheid heeft voor de sovjet ABM-inspanning.
- g. Ministerie voor Scheepsbouw-industrie (MSP)
Dit ministerie is verantwoordelijk voor de research, ontwikkeling, ontwerp en konstruktie van marine wapens en alle typen schepen voor de Sovjet marine, bouw en onderhoud van scheepswerven en bijbehorende faciliteiten. Het R&D programma omvat artillerie en vuurleiding, onderwater wapens, torpedogeleiding,

/onderwater akoestiek ...

onderwater akoestiek, romp-ontwerp, voortstuwing inclusief ketel en turbine ontwerp, produktie planning en produktie technieken. Het MSP levert ook een grote bijdrage tot de jaarlijkse uitbreiding van koopvaardij- en visserijvloot.

h. Ministerie van Radio-industrie (MR)

MR houdt toezicht op de produktie van elektronische systemen en eindapparatuur op radiotechnisch gebied. Naar schatting is 70% voor militair gebruik. Samen met het Ministerie van Elektronika industrie (zie hierna) produceert MR praktisch alle elektronische systemen voor de defensiesektor.

i. Ministerie van Elektronika-industrie (MEP)

De hoofdtaak van MEP-fabrieken is de produktie van elektronische componenten. Hun belangrijkste klant is niet het Ministerie van Defensie, maar het Ministerie van Radio-industrie.

4. Maritieme R&D Management

- a. Het Wetenschappelijk-Technisch Comité van het Ministerie van Scheepsbouwindustrie is waarschijnlijk de meest invloedrijke organisatie bij de ontwikkeling van marine-research plannen. Het stelt nieuwe projekten voor, beoordeelt voorstellen die elders in de marine ontstaan en zendt zijn aanbevelingen naar de Algemene Marine Staf voor uiteindelijke bekrachtiging. Het oefent ook controle uit op de voorontwerpen van schepen, die later in detail worden uitgewerkt door een centraal ontwerp bureau. Het Comité wordt waarschijnlijk voorgezeten door de Plaatsvervangend Chef Scheepsbouw en Bewapening. Andere leden zijn waarschijnlijk hoofden van andere Hoofd Marine Direktoraten, hoofden van marine research instituten, hoofden van research instituten onder het Ministerie van Scheepsbouw-industrie en andere deskundigen. Deze verscheidenheid onder de leden verzekert een stroom van suggesties voor nieuwe projekten naar het Comité en verhoogt zijn geschiktheid technische problemen te anticiperen.
- b. Research planning wordt uitgevoerd om lange termijn behoefte te dekken zowel als korte termijn behoeften op jaarbasis. De lange termijn planning wordt veronderstelt minstens 10 jaar te omvatten.
- c. De stappen waarin men komt tot de planning van een projekt zijn naar wordt aangenomen de volgende:

/(1) Een formulering ...

- (1) Een formulering van de behoefte, ontstaan in een vlootcommando, een operationele tak van de Algemene Marine Staf of misschien voorgesteld door een technische organisatie.
- (2) Een beoordeling door de Marine, waarschijnlijk door het geeigende direktoraat in de Algemene Marinestaf, op wiens terrein het voorgestelde projekt ligt.
- (3) Een gekombineerde vergadering van bevoegde vertegenwoordigers van de Sovjet marine en het Ministerie van Scheepsbouw-industrie om tot overeenstemming te komen omtrent een uitgewerkt plan voor implementatie.
- (4) Het Ministerie van Scheepsbouw begint na opdracht om een projekt aan te vangen, met een gedetailleerde planning die uiteindelijk leidt tot een punt waarop een eindprodukt, zij het een schip, een wapen of een ander functioneel systeem, gereed is voor productie. Het Ministerie kan tijdens dit proces adviezen inroepen van technische organisaties buiten zijn eigen kompetentie-gebied om problemen samenhangend met het ontwerp en de prestaties van apparatuur op te lossen.
- (5) De laatste fase in het R&D proces, die van beproeving en overname van alle grote projekten wordt behandeld door een Staats Overname Commissie. De meeste research, ontwikkel- en ontwerpwerkzaamheden bij het Ministerie van Scheepsbouw ten behoeve van de Sovjet Marine worden uitgevoerd onder kontrakt.

NIEUWE ONTWIKKELINGEN BIJ DE SOVJET MARINE EN SOVJET
KOOPVAARDIJ

33. Oppervlakteschepen

a. Het eerste Sovjet-vliegekampship van de KIEV-klasse
(CVSG)

Analyse van tot dusverre beschikbare gegevens duiden op de volgende karakteristieken, welke evenwel als zeer voorlopig beschouwd moeten worden.

Waterverplaatsing : 40.000 ton max (geschat)
Block coeff : 0.58 (ervaringscijfer)
Lengte (ft/m) : 900/274 o.a. (geschat),
845/257 w.l. (geschat)
Breedte (ft/m) : 160/48.8 o.a. (geschat),
100/30.5 w.l. (geschat)
Diepgang (ft/m) : 29/8.8 (geschat)
Vermogen/snelheid : 180.000 SHP (geschat)/
31.5 kts (berekend)
Schroeven : 4 (geschat)
Bemanning : 1.500-2.000 (geschat)
Vliegdek : lengte 600 ft/183 meter
hoek dek 6-7° 2 dekliften
Opm: De lengte van het vliegdek
is afgeleid van de oorspronkelijke 800 ft totale
scheepslengte; het vliegdek
zou dus iets langer kunnen
zijn.

Bewapening

Geleide projectielen: 2 twin SA-N-3
2 twin SA-N-1 (intrekbaar)
Kanons : twin 76.2 mm DP
8 mog. ADMG 625
OB wapens : 1 SUW-N-1
2 RBU 6000
Sonar : Hull: 3.0/4.5 KHZ
VDS : 8.5 KHZ
Vliegtuigen : V/STOL 25 of KA 25 HCRMONE A 36

Vergelijking CVSG KIEV met andere carriers (lengtes in meters)

Klasse	datum indienst- stelling	water- verplaatsing	totale lengte	lengte waterlijn	grootste breedte	diepgang	type voortstuwing	aantal schroeven	snelheid (knopen)	vermogen (SHP)
NIMITZ	US 1975	91.400	332	317	76.8	11.3	NUCL/STOOM	4	30+	260.000
KENNEDY	US 1968	87.000	319.3	-	76.9	10.9	STOOM	4	35	280.000
MIDWAY (ombouw)	US 1970	64.000	298.4	274.3	72.5	10.8	STOOM	4	33	212.000
ORISKANY	US -	44.700	271.3	249.9	59.5	9.4	STOOM	4	30+	150.000
CLEMANCEAU	FRA 1961	32.780	265.0	-	51.2	7.5	STOOM	2	32	126.000
INVINCIBLE	UK -	20.000	206.7	-	30.5	7.3	LOGOG	-	30	112.000 BHP
CVA 01	UK cancelled	53.000	275	-	56.08	-	STOOM	3	28	?
KIEV	UR 1976	40.000	274	257	48.8	8.8	STOOM	4	31.5	180.000

Aantal vliegtuigen

Vliegdek	Aantal vliegtuigen
NIMITZ	100
KENNEDY	95
MIDWAY	75
ORISKANY	70-80
CLEMANCEAU	40
INVINCIBLE	9 helo + 6 VSTOL
CVA 01	?
KIEV	2 $\frac{3}{4}$ 36 helo of 25 VSTOL

b. KRESTA-II geleide wapen kruiser (CLGM)

De achtste nieuwbouw eenheid van deze klasse is minimaal 4 maanden eerder dan verwacht in de Oostzee waargenomen na een vermoedelijke record-bouwtijd van 38 maanden (vermoedelijke bouwtijden van de eerste 7 eenheden respectievelijk 41.5, 39.5, 51, 50.5, 53, 52 en 54 maanden).

c. MOD KASHIN-klasse geleide wapen jager (DLGM)

De vijfde gemodificeerde eenheid van de KASHIN-klasse is afgebouwd en vermoedelijk momenteel op proeftocht in de Oostzee. Eén eenheid is in ombouw in de Zwarte Zee.

d. ROPUCHA-klasse tanklandingsschip (LST)

In de Oostzee verblijven nu 7 eenheden van deze nieuwe klasse, waarvan er zeker 4 operationeel zijn. Rekening dient te worden gehouden met de verplaatsing van een of meer eenheden naar de Zwarte Zee.

34. (●) Onderzeeboten

Enige gegevens met betrekking tot de PAPA-klasse SSGN (nucleair voortgestuwde geleide wapen onderzeeboot) (zie HOOFDSTUK 3 voor de foto-afbeelding)

- a. Omtrent de enkele eenheid, welke tot deze klasse behoort, is slechts zeer weinig bekend. Hoewel het schip reeds in 1970 door de werf werd afgeleverd, zijn eerst medio 1975 de eerste foto's verkregen. Het lijkt gerechtvaardigd aan te nemen, dat het schip eerst thans een operationele status heeft bereikt.
- b. Het doel van de PAPA is niet bekend. Mogelijk betreft het een prototype/test platform voor geavanceerde voortstuwingssystemen en nieuwe wapensystemen.
- c. Waarschijnlijk heeft de boot in de periode 1970-1975 gedurende langere tijd op de werf gelegen, waarbij mogelijk modificaties en aanpassingen ten opzichte van het originele ontwerp zijn uitgevoerd. Zo wordt op het ogenblik betwijfeld of de PAPA inderdaad met een geleide wapen systeem is uitgerust, overeenkomend met dat van de CHARLIE-klasse nucleair voortgestuwde geleide wapen onderzeeboot.

/d. De karakteristieken ...

d. De karakteristieken zijn de volgende:

Waterverplaatsing : 6.700 ton onder water
5.700 ton boven water
Lengte (meter) : 108,8 o.a., 97,5 w.l.
Breedte (meter) : 11,4 o.a., 10,1 w.l.
Diepgang (meter) : 7,6
Bemanning : 100
Voortstuwling : NUC, 40.000 SHP, 30 kn onder water
16 kn boven water
Bewapening
Geleide project. : 10 poss. SSN-9
Torpedo's : 18x21-inch (6 buizen)
Mijnen : 36 (i.p.v. torpedo's)

35. (U) Hulpschepen

a. Op een Poolse werf zijn verschillende hulpvaartuigen voor de Sovjet marine in aanbouw. Tevens is op de betrokken werf onlangs de eerste eenheid van een nieuwe klasse waargenomen (SMOLNY-klasse). De eerste gegevens duiden op een waterverplaatsing van plm. 6.000 ton, terwijl de afmetingen plm. 115-120 x 14-15 m bij een diepgang van plm. 6.2 m. zijn.

36. (U) Sovjet koopvaardij

a. Reeds diverse malen werd een trend naar specialisatie en kwalitatieve verbetering van de Sovjet handelsvloot gekonstateerd. Deze trend kwam ondermeer tot uiting door de bestelling van grote aantallen RO/RO containerschepen in het buitenland.

b. Ondertussen is gebleken, dat ook in de Sovjet Unie zelf met de bouw van twee klassen van deze schepen is gestart danwel binnenkort een aanvang zal worden gemaakt.

c. De eerste klasse RO/RO schepen zijn van de NEVA-klasse. Deze wordt gebouwd bij de ZHDANOV-werf te Leningrad.

Enige karakteristieken:

Waterverplaatsing : 10.600 ton
Voortstuwingsverm. : 6.000 pk
Max. vaart : 17 kn
Bemanning : 31
Laadvermogen : 242 containers int. standaard
(20 ton).

d. "Dezer dagen" (IZVESTIYA 160875) wordt bij de Zwarte Zee-werf te Nikolayev begonnen met de bouw

/van een tweede ...

van een tweede, verbeterde, serie van deze schepen. De naam van deze klasse is "ATLANTIKA". Eenheden van deze klasse zullen aanzienlijk groter zijn dan die der NEVA-klasse, vermoedelijk plm. 25.000 ton bij een max. vaart van 24 kn. Het laadvermogen wordt 1.200 containers int. standaard. Met dit al zullen deze schepen tot de grootste en snelste van dit type ter wereld behoren.

LEVERANTIES VAN SOVJET MARINEMATERIEEL AAN HET BUITENLAND

37. (●) Leverantie van een PETYA-II klasse escortevaartuig aan Syrië
- a. Rond 27 juli arriveerde het vaartuig in Tartous na door een civiele sleepboot te zijn gesleept vanuit de Stille Oceaan.
 - b. Het schip voerde tijdens de oversteek de Sovjet-marine-vlag en had een volledige Sovjet-bemanning aan boord. Niettemin wordt aangenomen, dat het schip na aankomst aan de Syrische marine is overgedragen.
 - c. Een van de gronden voor deze overweging was de speciale uitvoering van deze eenheid, zoals die in het verleden ook is geleverd aan India (vermoedelijk 8).
38. (●) Mogelijke leverantie van een landingsvaartuig aan India
- a. Op een Poolse werf is een POLNOCHNY-klasse landingsvaartuig waargenomen, dat mogelijk bestemd is voor leverantie aan India.
 - b. In het verleden (laatstelijk in februari 1975) zijn aan India in totaal 4 eenheden van deze klasse geleverd.
39. (●) De Sovjet Unie heeft aan Guineé-Bissau 5 koeltrawlers geschonken in het kader van de bilaterale visserij-overeenkomst. Het eerste schip is ondertussen in Bissau aangekomen en door de Sovjet ambassadeur overgedragen.

HOOFDSTUK 2

SOVJET MARITIEME AKTIVITEITEN

40. SOVJET NOORDELIJKE VLOOT EN DE ATLANTISCHE OCEAAN

- a. Transits van onderzeeboten van en naar de Middellandse Zee vormden de voornaamste activiteit in dit zeegebied. Opmerkelijk hierbij was, dat de zuidwaartse transit (plm. 2-23 juli) "covertly" geschiedde en de noordwaartse (25 juli-15 augustus) door een goed deel van de eenheden aan de oppervlakte varend werd afgelegd. Ook bewegingen van met name diverse ELINT-vaartuigen en hydrografen hebben vermoedelijk met de transit in verband gestaan. Een der primaire doeleinden hierbij leek te zijn inzicht te verwerven in de organisatie van de Westerse surveillance-reaktie.
- b. De 4 FOXROT-klasse onderzeeboten werden bij hun noordelijke opmars geëscorteerd door een DON-klasse onderzeebootmoederschap, alsmede enige tijd door een GRISHA-klasse geleide wapen patrouillevaartuig, dat eveneens enroute het noorden was. Deze GRISHA is een gemodificeerde eenheid van deze klasse, die vermoedelijk ter beschikking staat van de KGB. Waarschijnlijk hebben nog 2 onderzeeboten de transit onder water varend voltooid.
- c. In de tweede helft van juli vond in het zeegebied ten noorden van Noorwegen het NATO-hydroaccoustische experiment "Quiet Sea" plaats, waaraan zijdens de Koninklijke marine werd deelgenomen door Hr.Ms. Blommendal. De betrokken eenheden ondervonden een uitvoerige surveillance van 2 hydrografen, een PETYA-klasse escorteur en 1 (enige tijd zelfs 2) ELINT-vaartuigen.
- d. Tijdens de verslagperiode werd intensief hydrografisch onderzoek verricht in met name het zuidelijke deel van de Noorse Zee en nabij de doorgangen tussen de Faeroer en het Verenigd Koninkrijk. Bij diverse onderzoekingen in dit gebied waren in totaal 6 schepen betrokken.
- e. De aankomst in de Europese wateren van een Amerikaans verband van 3 nucleair voortgestuwde eenheden

/waaronder het ...

waaronder het nieuwste en grootste vliegkampschip "NIMITZ") heeft een hoge Sovjet surveillance-activiteit teweeggebracht. Een drietal Sovjet ELINT-vaartuigen waren betrokken bij het volgen van de transatlantische overtocht van het Amerikaanse verband. Van 22 t/m 25 augustus voerde de Sovjet luchtmacht verkenningen uit vanuit de Noordelijke vloot. Opmerkelijk is dat ook vliegtuigen van de Sovjet Strategische Luchtmacht vanuit dit vlootgebied eenmalig werden ingeschakeld. Op ongeveer 300 zeemijlen ten zuiden van IJsland gekomen, vingen schaduwakties aan van Sovjet bovenwatereenheden. Een KRESTA-II-klasse geleide wapen kruiser, ADMIRAL NAKHIMOV, arriveerde aldaar op 25 augustus vanuit de Noordelijke vloot. In de noordelijke wateren van het Verenigd Koninkrijk voegde, vanuit de Oostzee, een KRIVAK-klasse geleide wapen jager en een RIGA-klasse escorteur zich bij de Sovjet kruiser, terwijl twee Sovjet tankers de schaduwende eenheden ondersteunden. Kontakten van onbekende onderzeeboten op 25, 27 en 28 augustus in de noordelijke Noordzee wijzen op een representatie van het onderzeebootelement bij de Sovjet surveillance-inspanning. De schaduwakties van de Sovjet eenheden werden op 27 augustus in de Noordzee onderbroken toen de NIMITZ-groep zich op ongeveer 30 zeemijlen onder de Deense kust bevond, op weg naar de respectieve bestemmingen; Wilhelmshaven en Bremerhaven. Naar verwachting zal het Amerikaanse verband op 3 september weer zee kiezen om op 5 september de haven van Leith (Schotland) te bezoeken. Het laat zich aanzien dat ook deze overtocht van de Noordzee nauwlettend door Sovjet eenheden zal worden gevolgd.

41. () DE OOSTZEE

- a. Over de gehele verslagperiode werd in dit zeegebied een levendige oefenactiviteit gesignaleerd. Voor wat betreft de Sovjet marine had deze voornamelijk plaats in de gebruikelijke oefengebieden nabij Liepaya en Kaap Taran.
- b. De Poolse marine was met name actief gebezigd in landingsoefeningen en de Oostduitse Volksmarine hield een kustverdedigingsoefening, waarbij de surveillance-patrouilles zich zeer noordelijk uitstrekten (tot in het zuidelijke Kattegat, hetgeen sinds 1971 niet meer was voorgekomen).
- c. Het 3de mijnenbestrijdingsflottielje der Koninklijke marine bracht van 15-18 augustus 1975 een bezoek

/aan Lübeck. ...

aan Lübeck. Zowel opweg naar deze haven als na vertrek werd het flottielje geschaduwd door het Oostduitse ELINT-vaartuig "METEOR".

- d. Vliegactiviteiten beperkten zich tot:
- (1) het uitvoeren van gesimuleerde geleide wapenaanvallen op enige West-Europese havens en NAVO radar-stations;
 - (2) het verzamelen van SIGINT onder andere met behulp van CUB-vliegtuigen;
 - (3) het vliegen van verkenningsvluchten over de Oostzee.

42. HET SOVJET MIDDELLANDSE ZEE ESKADER

- a. Zeer vermoedelijk als reactie op de Israëlich/Egyptische onderhandelingen hebben 2 ELINT-vaartuigen, geëscorteerd door een NATYA-klasse vlootmijnveger, positie gekozen ten noorden van Port Saïd. Het gebruikelijke Levant-station ten noordoosten van de huidig bezette positie, was voor de besprekingen plm. 12 dagen onbezet geweest.
- b. Eenheden van SOVMEDRON brachten bezoeken aan Annaba, Alexandrië en laatstelijk Tunis (21-26 augustus). In Tunis was COMSOVMEDRON geëmbarkeerd.
- c. Aan het einde van de eerste onderhoudsperiode in Joegoslavië van Sovjet-combattanten (DON-klasse onderzeebootmoederschip en FOXTROT-klasse onderzeeboot) rond 8 juni j.l. was reeds een opvolgende eenheid van de DON-klasse waargenomen. Aanvang juli is in de marinewerf in Tivat ook een opvolgende eenheid van de FOXTROT-klasse in onderhoud waargenomen. Vermoedelijk is deze uit het bestand van SOVMEDRON.
- d. De oefenactiviteit over de gehele verslagperiode was matig met uitzondering van enige korte, vermoedelijk onderzeebootbestrijdingsoefeningen, ten noorden van Sollum en nabij de Gavdos-eilanden. Aan het einde van de maand bevonden de voornaamste concentraties van combattanten en hulpschepen zich op de ankerplaatsen nabij Hammamet en Kithera.

43. (●) HET SOVJET VERBAND IN DE INDISCHE OCEAAN

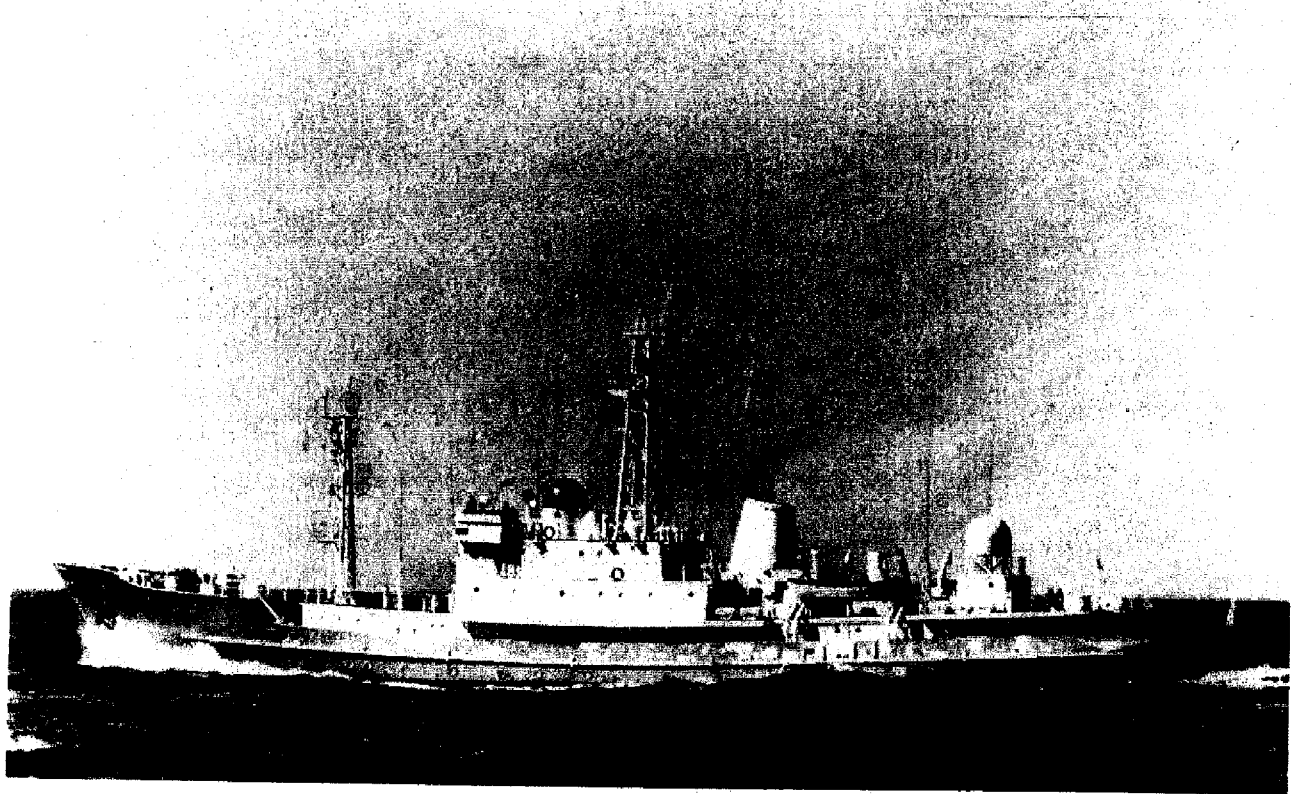
- a. Op 24 juli vond de eerste zuidwaartse passage door het Suez-kanaal plaats. ALLIGATOR LST 412 uit de Zwarte Zee arriveerde die datum in de Rode Zee, vermoedelijk voor opvoer van goederen naar eenheden in de Indische Oceaan of Berbera. Op 13 augustus keerde het tanklandingsschip, wederom via het Suez-kanaal, terug naar de Zwarte Zee, waar het 17 augustus aankwam.
- b. Een eveneens opmerkelijke beweging v.v. het Suez-kanaal van de marine-tanker PEVEK zou kunnen duiden op een belangrijke wijziging in de logistieke ondersteuning van SOVINDRON. De tanker passeerde 7 augustus het Kanaal, nam vermoedelijk olie over van 2 tankers ten noorden van Sollum en keerde daarop terug naar de Indische Oceaan. Als deze praktijk zich voortzet, zou dat de transittijden van tankers ten behoeve van SOVINDRON (tot dusver had de logistieke verzorging plaats vanuit Vladivostok, een afstand van 600 zee-mijlen) met tweederde bekorten.

HOOFDSTUK 3

KARAKTERISTIEKEN VAN
SOVJET COMBATTANTEN EN HULPSCHEPEN

<u>KLASSE</u> Naam en type AGI PIAST-kl "NAVIGATOR"	<u>NATIONALITEIT</u> (1)	<u>INDIENSTSTELLING</u> (2)	<u>BOUWWERF</u> (3)	<u>TONNAGE</u> (4)
	Pools	Verbouwing jaar Aantal 1974 1		1540 full load

<u>AFMETINGEN</u> (5) L/B/D meter	<u>BEMANNING</u> (6) Off + manschappen	<u>VOORTSTUWING</u> (7) Stoom/gas turbine/ diesel	<u>VERMOGEN EN</u> (8) <u>SCHROEVEN/ROEREN</u> Pk Aantal
73.3/10.8/3.8	ca. 60	2 diesel	3600 BHP 2 4-bladig CP

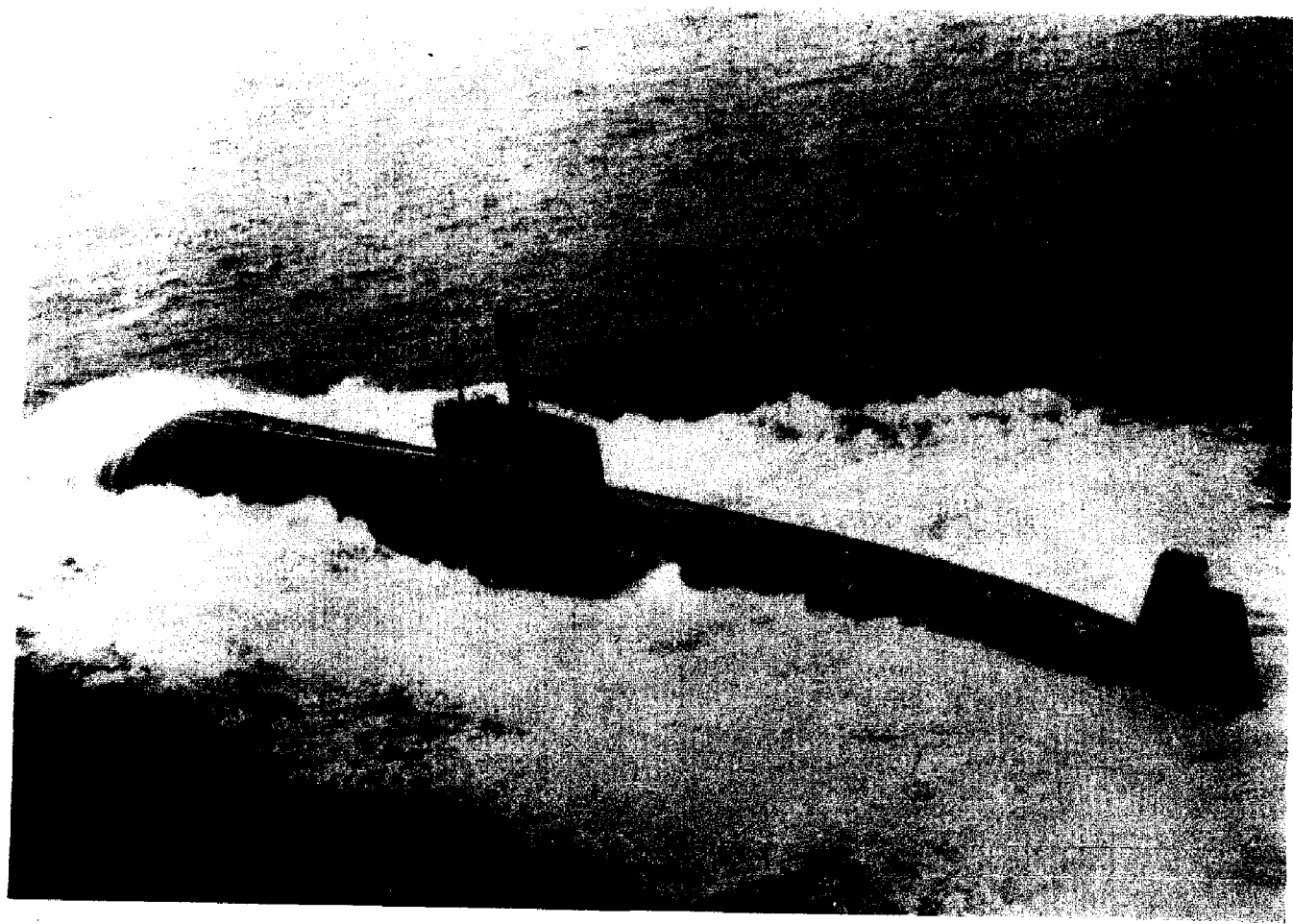
<u>BRANDSTOF</u> (9) Soort Bunkercap.	<u>SNELHEID</u> (10) Econ. Vaart Knopen mijl	<u>MISSILE BEWAPENING</u> (11) Aantal Type (Voorraad)	<u>ARTILLERIE</u> (12) Aantal Type (Voorraad)	<u>TORPEDO BEWAPENING</u> (13) Aantal Type (Voorraad)
diesel	mog. 22Kts max. 11/8000	geen	geen	geen

<u>ASW BEWAPENING</u> Aantal Type	<u>LUCHT/ZEEWAARSCHUW.</u> <u>NAV. RADAR</u> Aantal Type	<u>VUURLEIDINGSRADAR</u> (16) Aantal Type	<u>ECM-ECCM</u> (17) Aantal Type	<u>IFF</u> (18) Aantal Type
geen (14)	1 RN 420 series (15)	-	4 Watch Dog	1 High Pole 1 Square Head

<u>SONAR</u> (19) Aantal Type	<u>COMMUNICATIE</u> (20) Aantal Type	<u>INFRAROED</u> (21) Aantal Type	<u>BIJZONDERHEDEN</u> (22)
onbekend	2 Cage Bare 3 Sprage Star (recept/intercept) 2 Grid Shield (recept/intercept)	2 High Ring 1 Cross Loop 1 Cross Fold (prob. TV)	Navigationnal antennas 4 Snow net/Snow Shoe

<u>KLASSE</u> Naam en type PAPA SSGN	<u>NATIONALITEIT</u> USSR	<u>INDIENSTSTELLING</u> Verbouwing jaar Aantal 1970 1		<u>BOUWWERF</u>	<u>TONNAGE</u> 6700 subm 5700 surf
		(0)	(1)		

<u>AFMETINGEN</u> L/B/D meter 108.8x11.4x7.6	<u>BEMANNING</u> Off + manschappen ± 100	<u>VOORTSTUWING</u> Stoom/gas turbine/ diesel nucleair	<u>VERMOGEN EN</u> <u>SCHROEVEN/ROEREN</u> Pk Aantal 40.000 SHP 1 / 2 5-bladig
(5)	(6)	(7)	(8)

<u>BRANDSTOF</u> Soort Bunkercap. -	<u>SNELHEID</u> Econ. Vaart Knopen mijl 16 surf 30 subm	<u>MISSILE BEWAPENING</u> Aantal Type (Voorraad) 10 poss SSN-9	<u>ARTILLERIE</u> Aantal Type (Voorraad) -	<u>TORPEDO BEWAPENING</u> Aantal Type (Voorraad) 6 21-inch
(9)	(10)	(11)	(12)	(13)

<u>ASW BEWAPENING</u> Aantal Type -	<u>LUCHT/ZEEWAARSCHUW.</u> <u>NAV. RADAR</u> Aantal Type 1 [REDACTED]	<u>VUURLEIDINGSRADAR</u> Aantal Type -	<u>ECM-ECCM</u> Aantal Type [REDACTED]	<u>IFF</u> Aantal Type [REDACTED]
(14)	(15)	(16)	(17)	(18)

<u>SONAR</u> Aantal Type 3.0 Khz 7.0 Khz	<u>COMMUNICATIE</u> Aantal Type HF - VHF (zend) VLF- VHF (ontvangst)	<u>INFRAROOD</u> Aantal Type -	<u>BIJZONDERHEDEN</u> Eerst 1975 op zee actief waargenomen.
(19)	(20)	(21)	(22)